

جهر اقتصادی

ما باید بتوانیم قدرت نظام اسلامی را در زمینهٔ حل مشکلات اقتصادی به همهٔ دنیا نشان دهیم؛ الگو را بر سر دست بگیریم
تا ملتها بتوانند بینند که یک ملت در سایهٔ اسلام و با تعالیم اسلام چگونه میتواند پیشرفت کند.

A woman in a long, flowing white dress walks away from the viewer down a paved garden path. The path is lined with lush greenery and trees. The scene is set at night, with a large, bright full moon in the upper right corner and a starry sky filled with small white stars.

لدى اعتابك وهمت حروف العشق تسجد
بسر وجودها ثقفت متى نلاقاك يا مهدي

موضوع پژوهش: انقلاب جهانی حضرت مهدی(عج) و تأثیر آن در اقتصاد جهان

زیر نظر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه
آزاد اسلامی استان اصفهان

استاد راهنمای:

سرکار خانم فرشته منانی

«پژوهش گران»

جمعی از دانشجویان دانشگاه
«کانون قرآن و عترت خواهران»

زمستان ۱۳۹۰

يَا أَصْحَاحَ الْمَدْحُودِ

تَقْدِيمٌ بِهِ:

پیشگاه گل سرسبد آفرینش، پیامبر فاتح و رسول (همت مضرت
محمد مصطفی(ص) و یگانه دُر مکنون الهی، بمحبت و سوره قلب
پیامبر سبب آفرینش جهان هستی مضرت (هزارا(ص)).
امید است انسان... در سال مجاهد اقتصادی مورد توجهات خاص
قطب عالم امکان، آفرین ذخیره الهی مضرت بقیه ا... اعظم(عج) و
نیز مورد شفاعت آن عزیز قرار گیرد.

تقدیر و تشکر از:

محبت الاسلام والمسلمین سید مجتبی میر دامادی مسئول ممتاز نهاد نمایندگی مقام معظم (هبری در دانشگاه آزاد اسلامی استان اصفهان و مجتهد الاسلام والمسلمین جناب حاج آقا فیدالله که با اهتمای های روشنفکرانه خود ما را در تهیی و تنظیم این تحقیق یاری نمودند.

جناب آقا دکتر احمد علی فروغی ابری ریاست ممتاز دانشگاه آزاد اسلامی واحد فوراسگان.

جناب آقا دکتر رضا اسماعیلی معاونت ممتاز فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فوراسگان.

سرکار فانم اکرم کاویانی مسئول ممتاز کانون قرآن و عترت فواهران دانشگاه آزاد اسلامی واحد فوراسگان و دانشجویان گروه تحقیقات قرآنی کانون قرآن و عترت فواهران دانشگاه آزاد اسلامی که اسامی آنها به شرح ذیل می باشد.

مریم بقائی پور - (فساره معرفی) - ناهید سرلک - اکرم قاسمی - منیره قاسمی
زهره قزل سفلی.

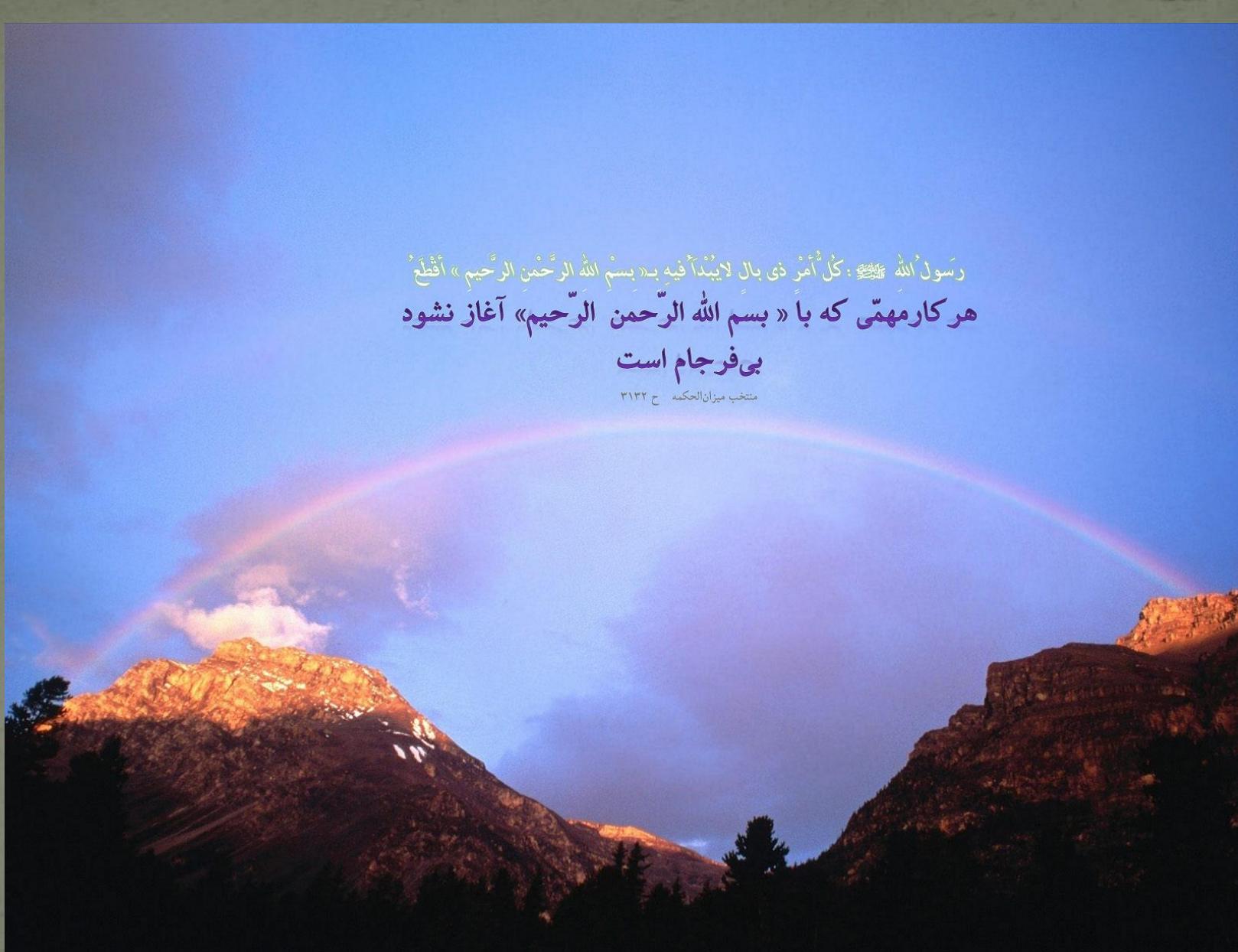
طراحی مجلد: دکتر مهدی دلیلی

فرشته مدانی

عضو هیئت علمی گروه معارف دانشگاه
آزاد اسلامی واحد فوراسگان

رسول الله ﷺ : كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لَا يُبَدِّلُ فِيهِ بِـ«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» أَفْطَعَ
هر کار مهمی که با «بسم الله الرحمن الرحيم» آغاز نشود
بی فرجام است

منتخب ميزان الحکمة ج ۳۱۳۲

مقدمه

به نام خدا، خدایی که لطف، کرم و رحمتش روزافزون است و بخشش و بزرگی اش مستدام؛ اکنون در هزاره‌ی سوم میلادی، توجه خداوند به جلوه‌های روزافزون الهی بر این کره‌ی خاکی، ما را بر آن میدارد در عصری که موسوم به عصر ارتباطات است، دلها را به هم نزدیکتر و راه رسیدن به او هموارتر شود و با همدلی و همسویی بشریت، چهار سوی جهان یکی گردد و مشارق و مغارب زمین، آسان و کهکشان، متصل و بستری مناسب برای پذیرش مدیریت صالحان ایجاد گردد.

جهانی شدن در شکل امروزی آن، از زمان فروپاشی کمونیسم و نظام دو قطبی و بالاخره پایان جنگ سرد بیشتر مطرح شده است. مفهوم جهانی شدن و مفاهیم نزدیک به آن نظریاتی هستند که از سوی اکثر پژوهشگران مسائل سیاسی و امور بین الملل برای توصیف وضعیت حاکم بر نظام بین الملل به کار می‌روند. جهانی شدن به معنای فرآیندی اجتماعی است که از مدت‌ها پیش آغاز شده و رو به گسترش است و در آن قید و بندهای جغرافیایی که بر روابط اجتماعی و فرهنگی سایه افکنده است، از بین می‌رود. واژه جهانی شدن حرکت به سوی یک جامعه جهانی واحد را نوید می‌دهد.

در تاریخ سیاسی معاصر «پایان تاریخ را» فرانسیس نوکویاما فیلسوف و نظریه پرداز آمریکایی به کار بروд نظام لیبرال دموکراسی غربی آمریکایی را پایان تاریخ نامید.

او با ارائه فرضیه خود، نظریه پایان تاریخ و سپس با مشاهده مشکلات اقتصادی غرب آمریکا نظریه «پس از پایان تاریخ» را ارائه کرد و از فروپاشی پایان تاریخ سخن گفت. اکنون روشن شده است او در تعیین مصدق «پایان تاریخ» سخت در اشتباه بوده و در «پس از تاریخ» به واقعیت رسیده است. پایه‌های فرهنگی پایان تاریخ از آغاز بسیارست و لرزان نباشد به گونه‌ای که می‌توان گفت بی‌پایه بود. در منطق مادی "فوکویاما" پایان تاریخ بر پایه‌های قدرت سیاسی، اقتصادی و نظامی استوار شده است که تنها با سست شدن این پایه‌ها فرو می‌پاشد و اکنون نشانه‌های فروپاشی نظم لیبرال دموکراسی غربی آشکار شده است.

ادامه مقدمه

"پایان تاریخ" به معنای بهترین و آخرین حکومتی که همه جهانیان باید به استقبال آن بروند، حکومت جهانی مهدوی (عج) است. زیباترین، کامل ترین و بهترین حکومت‌ها، حکومت جهانی حضرت مهدی(عج) خواهد بود که در همه ابعاد بالاترین در برترین حکومت در تاریخ زندگی بشر است؛ و عاقبت و "پایان تاریخ" و سرانجام دولت‌ها همان دولت متقین با رهبری امام زمان(عج) است.

انقلاب اسلامی ایران پس از طرح رسالت جهانی خویش مبتنی بر "گسترش نفوذ اسلام در جهان"، به وضوح امپریالیسم جهانی را به چالش کشیده و به سرعت مرزهای جغرافیایی و فرهنگی را از آفریقا تا آمریکای لاتین پیمود. پیروزی انقلاب اسلامی نشان داد که فرهنگ اسلامی، ریشه‌های عمیقی در درون ملت ایران دارد. در حقیقت این انقلاب برای تحقق و احیای دوباره اسلام در جامعه ایران آغاز شد و هدف اصلی آن، احیای فرهنگ معنوی اسلام بود.

گفتمان انقلاب اسلامی با معیار قرار دادن آموزه‌های اسلام، درگاه‌های نخستین جهانی سازی به فرهنگ سازی اقدام می‌کند و وحدت اندیشه و نظر را در این زمینه میان همه انسانها پدید می‌آورد.

انقلاب اسلامی در پرتو تعالیم اسلام به جهانی سازی علم، دانش، دانایی، فناوری و بیداری می‌اندیشد. سیاست، فرهنگ و اقتصاد، سه بعد اساسی یک اجتماع و باعث پیشرفت و توسعه امور یا عقب ماندگی و کاستی در کارها است. توجه به هر سه برای رساندن جامعه به اهداف عالی خود، ضروری است؛ هر چند در نظام‌های مختلف، هر یک جایگاه مخصوص به خود را دارد اما یک نظام متعالی و متكامل می‌تواند با اهمیت دادن به هر سه بعد، جامعه را به سوی اهداف و تمایلات والا و کامل هدایت کند و موجب امنیت، معنویت و سعادت مردم گردد. بر این اساس در جامعه دینی (به خصوص در جامعه موعود جهانی) اقتصاد نیز مورد توجه بوده و دولت، برنامه‌ها و کارکردهای مهمی در این زمینه دارد.

هدف اولیه اقتصاد، تامین معیشت و رفاه مردم و سامان دهی به فعالیت‌های تجاری و مالی است؛ اما در هدف والاتر برقراری عدالت اجتماعی، ایجاد مساوات، عمران و آبادی شهرها و کشورها و در نتیجه رفع معضلات و کاستی‌های اقتصادی است.

ادامه مقدمه

بر این اساس از برنامه ها و اقدام های مهم دولت امام مهدی(عج)، پدید آوردن رفاه و آسایش اقتصادی و تشکیل یک جامعه واحد جهانی است. در این جامعه همه مانند یک خانواده زندگی می کنند و تقسیم جوامع به غنی و فقیر و توسعه یافته، از بین می رود و بشر به طور کلی به رفاه اقتصادی، بی نیازی و عدالت اجتماعی دست می یابد و همین امر، زمینه اساسی رشد و تعالی معنوی و فکری انسان را فراهم می سازد.

کتاب حاضر گامی است هر چند محدود در جهت "تبیین انقلاب جهانی حضرت مهدی(عج) و تاثیر آن در اقتصاد جهان" که به همت و تلاش گروهی از دانشجویان ساعی و پر تلاش گردآوری گردیده، در اینجا رسالت ایجاب می نماید از مساعدتهای بی دریغ ریاست محترم دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، جناب آقای دکتر فروغی، معاونین محترم و سایر مسئولین محترم دانشگاه در قسمتهای مختلف امور اداری، مالی، آموزشی، معاونت محترم فرهنگی دانشگاه جناب آقای دکتر اسماعیلی و کانون قرآن و عترت، کمال تشکر و قدردانی نمایم.

شایان ذکر است که در تدوین کتاب تعدادی از دانشجویان به ترتیب زیر همکاری نموده اند:
خانمها:

مریم بقائی پور - رحساره جعفری - ناهید سرلک - اکرم قاسمی - منیره قاسمی - زهره قزل سفلی
در پایان توفیق روزافزون تمامی یاران انتشار حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) را از خداوند منان خواستاریم.

با تشکر

فرشته منانی

عضو هیئت علمی دانشگاه - گروه معارف اسلامی

۱۳۹۱/۲/۳۱

أمير المؤمنين عَلَى التَّكْبِيرِ : عَامِلُ سَازَ النَّاسَ بِالْإِنْصَافِ وَعَامِلُ الْمُؤْمِنِينَ بِالْإِشَارَةِ
بَا مُؤْمِنِينَ بِهِ اِيَّاثَرَ رَفَتَارَ كَنْ وَبَا سَايِّرِ مَرَدِمَ بِهِ اِنْصَافِ

غَرَرُ الْحُكْمِ ح ٩١٠٩ ص ٣٩٤

South Falls, Silver Falls State Park, Oregon

فصل اول: نظریه های آینده‌ی تاریخ

- سیاست و دولت در آینده یک: سیاست
- دو: دولت (state)
- سه: پیوند سیاست و دولت
- ۳-۱. پایان سیاست
- ۳-۲. پایان دولت
- ۳-۳. کاستی‌های دولت یک. آینده دولت از دیدگاه مسیحیت
- ۱-۱- مسیحاباوری و منجی‌گرایی
- ۱-۲- بازگشت مسیح

ادامه فصل ۱

۱-۳- ملکوت سلطنت خداوند

۱-۴- سلطنت خدا یا پادشاهی مسیح

۱-۵- دولت مسیح

- نویدهایی از کتاب مقدس و نظرگاه مسیح

۱. انجیل متی

۲. انجیل مرقس

دو. آینده دولت از دیدگاه فوکویاما، نظریه پایان تاریخ

۲-۱- حرکت تاریخ

۲-۲- فرضیه‌ی پایان تاریخ

- ارزیابی و سنجش نظریه پایان تاریخ

الف. همسوگرایی یک نظریه

ادامه فصل ۱

ب. ناسازگاری با اصول بنیادین انسانی

ج. شکست مارکسیسم و توهمندی لیبرالیسم

۲-۳- سرنوشت دولت

۲-۴- نقد و ارزیابی

- آینده دولت از دیدگاه مارکسیسم

۳-۱- تعریف و شناخت دولت

۳-۲- کاستی‌های دولت

۳-۳- آینده دولت

۳-۴- جامعه موعود

۳-۵- نقد و بررسی

ادامه فصل ۱

- جهان آینده و یهودیت
 - جهان آینده در اندیشه اسلامی
 - ضرورت برپایی حکومت
 - فرآیند تاریخی اندیشه حکومت واحد جهانی
 - نگاه به آینده در اندیشه متفکران
 - متفکرین معاصر و اندیشه حکومت واحد
- خلاصه

خلاصه

- سیاست، یکی از بایسته‌ها و نگرش‌های اساسی زندگی بشری و انگاره‌های ناگسستی و جدایی‌ناپذیر از بخش‌ها، تصمیم‌گیری‌ها و کارکردهای زیستی او است.
- «سیاست در معنای خاص، علم و هنر راهبری یک دولت و در معنای عام، هر نوع روش اداره یا بهبود امور شخص یا اجتماع است»
- برخی از موضع فکری نیز نسبت به ضرورت وجود دولت شک و تردید کرده و اندیشه‌هایی در خصوص «جامعه بی‌دولت» عرضه داشته‌اند؛ لکن در سطح امور روزمره، دولت به صورت ظریفی در قسمت عمده زندگی ما نفوذ و رخنه می‌کند.
- مفهوم دولت اغلب به صورت هم‌معنا و یا همراه با شماری از مفاهیم دیگر (جامعه، جماعت، ملت، حکومت و ...) به کار می‌رود که بهتر است در کاربرد آنها دقیق و تأمل کرد. در هر حال می‌توان این تعریف را پذیرفت که «دولت چهارچوبی از ارزش‌ها است که در درون آن زندگی جریان می‌یابد و خود قدرت عمومی را در جهت تحقق آن ارزش‌ها به کار می‌برد»
- دولت تجلی قدرت ناشی از تشکیل سیاسی یک جامعه است و وجود آن از طریق صفات و خصایص ویژه (عناصر بنیادی دولت) درک و احساس می‌شود. این عناصر عبارت است از:
 - ۱. مردم (جمعیت)، ۲. سرمایه، ۳. حکومت (سازمان حکمرانی)، ۴. حاکمیت (اقتدار فraigir)
- در عین حال بین سیاست و دولت، یکسانی و پیوند کامل وجود ندارد و دولت جزئی از سیاست. عرصه سیاست، گسترده‌تر از عرصه دولت است در واقع می‌توان مفهوم سیاست را به صورت‌های گوناگون تعریف کرد که انطباق کامل با عرصه دولت نداشته باشد حتی از دیدگاه برخی از دانشمندان، با توجه به تاریخ طولانی حیات اجتماعی بشر، دولت پدیده‌ای نسبتاً متاخر است.

• «وقایع و حوادثی در قرن بیستم رخ دادند که به خوشبختی مردم (نسبت به سیاست و حاکمیت آنها بر سرنوشتشان) لطمه زدند و به نوعی شکگرایی درباره توانایی انسان برای در دست گرفتن مهار و هر چیزی به میزان زیادی دامن زدند و در این میان، شکگرایی نسبت به مهار سرنوشت از طریق «سیاست» از همه بیشتر بود. دو دیدگاه بدیل درباره سیاست به عنوان یک فعالیت، جنبه مسلط پیدا کرد:

• یک. دیدگاه اول سیاست را به نحوی لاعلاج، محافظه‌کارانه، آغشته به فساد، هنر دادن، ناکارآمدی و دفع طلبی می‌دارند و خوارش می‌شمارند و آن را مانعی دائمی در برابر نو شدن و تغییر و غیرپویاترین بخش جامعه می‌دانند.

• دو. دیدگاه دوم از سیاست واهمه دارد، چون آن را بدواً توتالیتری، وخیم‌تر کننده تضادها و کشمکش‌ها، برافروزنده آتش اعتقادات، ایدئولوژیکی و مشوق نگاه نخوت‌آمیز به توانایی انسان برای شکل دادن به جهان می‌داند که منجر به دیکتاتوری‌های مهلک می‌شود. این احساسات ضدسیاسی با رواج «پایان باوری» اوج گرفته‌اند.

• «سیاست» مرادف با ستیزش، کشمکش، رقابت و دشمنی است و نتیجه‌ای جز جنگ، نالمنی و دیکتاتوری ندارد. و در نهایت باعث تضعیف و کم رنگ شدن دین و اخلاق - که بایسته‌ترین امر برای زندگی بشر است - و تقویت و ترویج باورهای الحادی و شهوانی است.

• نبود دولت، رؤیای آنارشیست‌ها و آرمان شهر مارکسیست‌ها و تضعیف موقعیت آن ایده «نئولیبرال‌ها» است. از طرفی در پدیده «جهانی شدن» و گسترش تکنولوژی و صادرات، این «دولت» است که نقش خود را به شرکت‌های چند ملیتی می‌دهد. در عرصه ائتلاف و همکاری‌های جهانی در راستای جنگ و صلح سازمان‌های بین‌المللی ایفاگر نقش اصلی هستند ... بعضی از ادیان نیز خود را از چهارچوب سیاست و دولت کنار کشیده و آموزه‌های خود را متمرکز بر باطن شخص و سعادت در سلطنت ملکوت (آخرت) قرار داده‌اند ...

• نیروهای فراملی به سه طریق دولت را تضعیف می‌کنند:

• ۱. اقتصاد فراملی (بازار جهانی) - که اکثر معاملات آن خارج از کنترل دولت‌ها صورت می‌گیرد یا حتی کنترل آن خارج توان آنها است - توانایی دولتها را در زمینه اداره اقتصاد ملی محدود می‌کند.

- ۲. ظهور نهادهای منطقه‌ای و جهانی (مانند اتحادیه اروپا) و مؤسسات بانکی بین‌المللی، دولت را تضعیف کرده است.
- ۳. با انقلاب تکنولوژی در عرصه حمل و نقل و ارتباطات، مرزهای سرزمین تا حد زیادی موضوعیت خود را از دست داده است. در این حالت، مردم هم‌زمان در بیش از یک کشور زندگی و کار می‌کنند، یا در حال رفت و آمد بین کشورها هستند.
- بی‌آنکه کسی برنامه‌ریزی کرده باشد دولت - ملت در مسیر نابودی و خاموشی است. مهمترین نشانه‌های آن تضعیف موقعیت نهادهای دولتی و تقویت سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی است. جهانی شدن بزرگ‌ترین تهدید برای الگوی دولت - محور است.
- غالب آنارشیست‌ها استدلال می‌کنند که شیوه کنونی زندگی صنعتی و شهری اسراف کارانه‌ما، باید به شیوه‌های پرهیز کارانه تر و سالم‌تر جای دهد به نظر اینها کمون‌های خودمختار و مجتمع ادبی، آموزشی، هنری و ورزشی، داوطلبانه به مبادله آزادانه کالاهای خدمات بر مبنای غیرانتفاعی دست خواهند زد. اقلیتی از آنارشیست‌ها نیز تاکید می‌کردند: ماشین دولت را باید با قیام مسلحانه نابود کرد...
- دولت به هر حال پدیده‌ای مشحون از ارزش‌ها است و نمی‌توان آن را نادیده گرفت و یا از میان برداشت، بلکه باید دید چگونه می‌توان ارزش‌های مطلوب در حیات اجتماعی را در درون چهارچوب‌های مدنیت - که همان دولت است - جست و جو کرد.
- در این راستا چهار دیدگاه مهم درباره آینده سیاست (دولت) طرح و بررسی می‌شود:
 - ۱. دیدگاه مسیحیت
 - ۲. دیدگاه مارکسیسم
 - ۳. دیدگاه فوکویاما (پایان تاریخ)
 - ۴. دیدگاه شیعه (فصل سوم)

واژه «مسيحاباوری» از کلمه «مسيح» گرفته شده که ترجمه واژه عبری (تدهين شده) است و در اصل به پادشاهی دلالت می‌کرد که سلطنت او با مراسم مسح با روغن مقدس اعلام می‌شد. در كتاب‌های مقدس یهود (عهد عتيق) همیشه برای اشاره به پادشاه وقت اسرائیل به کار رفته است (طالوت، سليمان و داود).

مسيحياني وجود دارند که ديدگاه بسيار وسيعی درباره روند تاريخ بشري دارند. آنان با اين استدلال که محدوديت‌های زمانی انسانی، خدا را محدود نمی‌کند، اظهار می‌دارند که ما به پایان راه نزديك نيسنديم، بلکه تنها در آغاز يك روند تکاملی وسيع و گسترده‌ایم که هرچند ميلياردها سال در جريان بوده و اما می‌توان ميليون‌ها يا ميلياردها سال ديگر ادامه يابد.

در انجيل آمده است:

«هنگامی که من، مسيح موعود، باشکوه و جلال خود و همراه با تمام فرشتگانم بيايم، آنگاه بر تخت باشکوه خود خواهم نشست. سپس تمام قوم‌های روی زمين در مقابل من خواهند ایستاد و من ايشان را از هم جدا خواهم کرد...»

يکی از پژوهشگران، حوادث آخرالزمان و سیر بازگشت مسيح را به چند محور تقسيم کرده است:

يکم. رجعت اوليه مسيح

دوم. دوران مصيبة عظيم

سوم. سلطنت هزار ساله

چهارم. داوری شريران

در آيین موربون‌ها (فرقه مذهبی) می‌گفتند:

«... اعتقاد داريم که صهيون (حکومت یهوه) بر اين قاره (آمريكا) بنا می‌گردد. عيسى شخصاً بر زمين حکومت خواهد کرد، زمين از نو ساخته خواهد شد و شکوه بهشتی خود را باز خواهد یافت»

عیسی(ع) اظهار داشته بود: سلطنت خدا نزدیک است و چون بعد از مرگش بر شاگردان خویش ظاهر شد (رستاخیز)، مسیحیان نخستین معتقد شدند که عیسی از میان مردگان برخاسته و به زودی به عنوان (مسیحا) باز می‌گردد تا سلطنت جدید خدا را بیاورد.

در کتاب زکریا آمده است:

«ای قوم من! شادی کنید و از خوشحالی فریاد برآورید؛ چون پادشاهتان نزد شما می‌آید!» و نجات دهنده‌ای پیروزمند است ... پادشاه شما در میان تمام قومها صلح برقرار خواهد کرد قلمرو حکومت او از دریا و از دورترین منطقه زمین خواهد بود ...»

خود عیسی نیز به صراحة اشاره می‌کند که برای پادشاهی نیامده است:

«من یک پادشاه دنیوی نیستم. اگر بودم، پیروانم می‌جنگیدند تا در چنگ سران قوم یهود گرفتار نشوم پادشاهی من متعلق به این دنیا نیست.»

فوکویاما دموکراسی لیبرال را به عنوان پایان تاریخ به شرح زیر توصیف می‌کند:

۱. نقطه پایان تکامل ایدئولوژیک بشر؛
۲. آخرین شکل حکومت بشری؛
۳. فارغ از تضادهای درونی و بنیادی؛
۴. متکی بر دو اصل آزادی و برابری

اندیشه «فلوکس» درباره دولت و آینده آن را می‌توان بر اساس انگاره‌های ذیل بررسی نمود:

۱. تعریف و شناخت دولت
۲. کاستی‌ها و ناراستی‌های دولت

- ۳. آینده دولت
 - ۴. جامعه موعود
 - ۵. نقد و بررسی
- مهمترین انگاره فراموش شده در دیدگاه مارکس، نیازهای واقعی و فطری انسان‌ها است که در جامعه آرمانی وی ارضاء نخواهد شد. مشکلات و کاستی‌های مردم و جوامع، تنها مشکلات مادی، اقتصادی و بی‌عدالتی نیست، بلکه انسان‌ها از کمبود اخلاق، فهم، اندیشه و همدلی رنج می‌برند که در آzman شهر کمونیستی نشانی از آنها به چشم نمی‌خورد.

أمير المؤمنين على النبالة: عليك بالآخرة ثانية الدنيا صاغرة
تو مراقب آخرقت باش ، دنيا خودش
ذليلانه پيش تو مي آيد

ثغر الحكم ج ٢٠٣ ص ١٦٤

Tahitian Paradise

فصل دوم: آینده‌ی تاریخ از دیدگاه شیعه

آینده سیاست و دولت
یک. پایان تاریخ

دو. باورداشت مهدویت
جامعه‌ی موعود شیعه

۱. آغاز انجام جهان

۲. ظهور قیام

۳. دعوت به مبارزه

۴. پیروزی حق و نابودی باطل

۵. سیطره بر جهان

۶. تشکیل دولت

خلاصه

خلاصه

- از دیدگاه شیعه آینده سیاست و دولت بسیار روشن و خوش بینانه است. تاریخ برای رسیدن به آن جامعه مطلوب و آرمانی در حرکت است. سیاست در این جامعه "فاضله" و "الهی" است و دولت اخلاقی "کمال گرا و اخلاق محور" بر اساس نظام امامت شکل می‌گیرد.
- در چنین جامعه‌ای ترس و ناامنی از بین رفته وامنیت و آرامش همه جا را فرا خواهد گرفت. کشورها آباد و زمین خرم خواهد شد. اقتصاد جوامع پیشرفت کرده و ثروت و درآمدها، عادلانه توزیع خواهد شد. برکت‌های بی‌شمار آسمان، نازل و نعمت‌های بی‌کران زمین آشکار شده و گنجینه‌ها و معادن آن استخراج خواهد شد.
- افراد این جامعه‌ی آرمانی در مسیر سعادت و کمال حقیقی خود گام برミدارند و تلاش می‌کنند تا هدف اصلی خود را در ذیل چهار گزینه زیر محقق سازند:
 - ارتباط فرد با خدای متعال
 - ارتباط فرد با خود
 - ارتباط فرد با طبیعت
 - ارتباط فرد با انسان‌های دیگر
- عقیده به مهدویت و باور به ظهور و قیام مهدی موعود به عنوان نجات دهنده‌ی عالم بشریت و اصلاح گر موعود، باور و اعتقادی است که بر اساس کتاب و سنت پدید آمده و همه مسلمانان پیشین و پسین، برآن اتفاق نظر دارند.
- در این رابطه دیدگاه اهل سنت نقل می‌شود:
 - «اعتقاد به وجود مهدی منتظر، بنابراین احادیث صحیح امری لازم است، عجیبی و دجال در زمان او ظاهر می‌شوند و هرجا المهدی به طور مطلق آورده شود. مراد او است» «ابن هجر هیثمی»

- «میان همه‌ی فرقه‌های مسلمین انفاق قطعی است که عمر دنیا و احکام و تکالیف پایان نمی‌پذیرد،
مگر پس از ظهور مهدی» «ابن ابی الحدید»
- دیدگاه شیعه: (فرقه‌های دیگر شیعه)
- باقریه: امام باقر (ع) را مهدی منتظر می‌دانستند و معتقد به رجعت او بودند.
- ناووسیه: آنان به حیات امام صادق (ع) اعتقاد داشته و منتظر ظهور آن حضرت بودند
می‌گویند: «او همان قائم مهدی است. در آخر الزمان آشکار می‌شود و بر مردمان فرمان روایی
می‌کند.»
- بر اساس روایات شیعه، جامعه‌ی آرمانی مهدوی از تصویری جامع و کامل برخوردار است این تصویر واقع بینانه و
تحقیق یافتنی، سیر تاریخ بشر را نمایان می‌سازد و پرده از نقش مهم پیامبران و امامان معصوم در این حرکت بر
می‌دارد.
- تصویر این بشارت و وعده الهی را می‌توان در مؤلفه‌های زیر به دست آورد.
- آغاز و انجام جهان
- ظهور و قیام
- دعوت و مبارزه
- پیروزی حق و نابودی باطل
- سیطره بر جهان
- تشکیل دولت

الإمام الصادق عليه السلام: لاتطلع صديقك من سررك إلا على ما تو اطلع عليه عدوك لم يضرك فإن الصديق قد يكون عدوك يوماً
دوست را فقط بـ اسراری مطلع کن که اگر دشمنت از آن آگاه
می شد برای تو ضری نداشت چراکه دوست همگاهی دشمن می شود

بحار الانوار ج ٧٥ ص ٢٩١

فصل سوم: مهدویت و جهانی سازی

مفهوم جهانی شدن یا جهانی سازی
برداشتهای مختلف از جهانی شدن
مهدویت و جهانی سازی

جهانی شدن

۱- حوزه فنی

۲- حوزه اقتصاد

۳- حوزه سیاست

۴- حوزه فرهنگی

جهانی شدن، یک برنامه یا یک پدیده طبیعی

ادامه فصل ۳

- دیدگاه اول
- دیدگاه دوم

عناصر اساسی مدرنیسم

- ۱- عقل گرایی
- ۲- اومانیسم
- ۳- سکولاریسم
- ۴- آزادی

بحران های دامنگیر جوامع مدرن

- ۱- بحران معرفتی
- ۲- بحران اخلاقی
- ۳- بحران روانی

ادامه فصل ۳

ابعاد و دستاوردهای منفی جهانی سازی غربی
مولفه های جهانی سازی مهدوی

- ۱- رشد و تکامل عقلانیت
- ۲- تحقق و گسترش عدالت
- ۳- گسترش و تکامل دانش و معرفت
- ۴- گسترش آبادانی و پیشرفت

خلاصه

خلاصه

در این نوشتار، ابتدا به تفکیک جهانی شدن و جهانی سازی پرداختیم. آن گاه سویه های مختلف جهانی شدن را به تماشا نشستیم و آن را در حوزه های فنی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی مطرح کردیم. آن گاه بیان شد که جهانی شدن گرچه فی نفسه فرزند طبیعی توسعه ارتباطات است، اما از آن رو که ابزار این توسعه ارتباطی در دامن کشورهای غربی است، سخن از جهانی سازی بی معنا نخواهد بود. بحث در باب ارتباط جهانی شدن با مدرنیسم و پست مدرنیسم و نادرستی پیوند آن با امر دوم از دیگر مباحث این نوشتار بود که منجر به بحث از مولفه های مدرنیسم شد.

از عقل گرایی، اومانیسم، سکولاریسم و آزادی به عنوان ارکان مدرنیسم یاد کردیم و در ادامه به بحران های جامعه غرب، یعنی مهد مدرنیسم پرداختیم و از بحران های معرفتی، اخلاقی و روانی سخن گفتیم. در انتهای مهدویت و ارتباط آن با جهانی سازی و عناصر جهانی سازی مهدوی(عج) پرداخته و به رشد و تکامل عقلانیت، تحقق و گسترش عدالت به گسترش و تکامل دانش و معرفت و پیشرفت و آبادانی اشاره کردیم.

جهانی شدن بدون شک یکی از متداول ترین اصلاحات دهه حاضر در جهان و پدیده جدی جاری در عرصه کنونی و دهه های آینده است. اما بکارگیری این اصطلاح در موارد بسیار مختلف توسط افراد متفاوت و برای اغراض گوناگون چندان فراوان نیست که تعیین موضوع مورد بحث در جهانی شدن کارکردهای این اصطلاح و اثراتش بر نظریه و سیاست معاصر را دشوار نموده است جهانی شدن را بر حسب تعاریف موجود می توان شکل گیری شبکه ای دانست که چهارچوب آن اجتماعاتی که پیش از آن در کره خاکی و دور افتاده و منزوی بودن بر پایه وابستگی متقابل و وحدت جهانی اقدام می شود.

جهانی شدن فرآیندی است با چهار حوزه:

یک. حوزه فنی

دو. حوزه اقتصاد

- سه. حوزه سیاست
- چهار. حوزه فرهنگی
- عناصر اساسی مدرنیسم
- ۱. عقل گرایی
- ۲. اومانیسم (انسان گروی)
- ۳. سکولاریسم (جدا انگاری دین و دنیا)
- ۴. آزادی
- بحران های دامنگیر جوامع مدرن
- ۱. بحران معرفتی
- ۲. بحران اخلاقی
- ۳. بحران روانی
- دو اندیشمند دیگر یعنی «لایز» و «کاستا» که جهانی شدن را به مثابه سلطه بی چون و چرای تمدن غرب می دانند به این باورند که استیلا همان چیزی است که در لوس آنجلس بسته بندی می شود و سپس به دهکده جهانی ارسال می گردد و آنگاه در مغز انسان های بی گناه می نشینند.
- گفته «رابرتсон» نیز همان نگرانی ها را تشدید می کند:
- جهانی شدن متضمن فشار بر جوامع، تمدن ها و سنت ها از منظر نمایش آنها روی صحنه جهانی - فرهنگی و با هدف توجه به هویت اندیشه ها و نهادهای مربوط است.

امروزه پنج غول اقتصادی یعنی آمریکا، ژاپن، فرانسه، انگلیس و آلمان از جمع دویست کارتل و تراست بزرگ جهان، یکصد و هفتاد مورد از آنها را زیر سلطه خود گرفته اند. بر پایه یک گزارش سازمان ملل متحده، اندازه منابع مالی و نقدینگی ۳۵۸ نفر از اعضای الیگارش قمار بازان جهانی مساوی منابع مالی دو و نیم میلیارد انسان است. از سویی حجم شگفت انگیز قدرت و ثروت در قالب شرکت های چندملیتی به سادگی مرزهای دوستی و هویت های ملی را در هم می شکند و ارزش های مورد نظر را - که همان لیبرالیزم نو می باشد - بر جهان حاکم می کند اندیشمندی بنام «خوزه دوکاسترو» در آثار گوناگون خود با آمار و ارقام ثابت کرده است که همین کره خاکی می تواند چند برابر جمعیت کنونی خود را نان دهد و جهان هم در آرامش و صلح دائم به سر برد. وی در کتاب «سیاه گرسنگی» جهان معاصر را چنین ترسیم کرده است.

با تبیین برداشتهای مختلف جهانی شدن بویژه ابعاد منفی پروژه جهانی سازی غربی، می توان به روشنی ادعا نمود که حکومت جهانی و جهان شمال حضرت مهدی(ع) هیچکدام از شاخصه های منفی پیشگفتہ را ندارد و ضمن برخورداری از زوایا و ابعاد مثبت «جهانی سازی» راهبردی حقیقی، متعادل برای این طرح فraigیر است.

مولفه های جهانی سازی مهدوی

۱. رشد و تکامل عقلانیت

۲. تحقق و گسترش عدالت

۳. گسترش و تکامل دانش و معرفت

۴. گسترش سخن

از عقل گرایی، اومانیسم، سکولاریسم و آزادی به عنوان ارکان مدرنیسم یاد شد و در ادامه، به بحران های جامعه بحران های معرفتی، اخلاقی و روانی سخن رفت و در انتهای به مهدویت و ارتباط آن با جهان سازی و عناصر جهانی تکامل، عقلانیت، تحقیق و گسترش، عدالت بر گسترش و تکامل دانش و معرفت و پیشرفت و آبادانی اشاره گردید.

الامام الصادق ع: حرام على قلوبكم أن تعرف حلاوة الإيمان حتى تزهد في الدنيا

دلایتان شیرینی ایمان را نمی چشد مگر از دنیا رو گردان شود

فصل چهارم: جهانی سازی، عدالت اقتصادی و مهدویت

۱- عدالت جهانی و مهدویت

ارزش عدالت جهانی

امکان تحقق عدالت جهانی

۲- عدالت اقتصادی مهدی

تعریف عدالت اقتصادی

گستره عدالت اقتصادی

هدف عدالت اقتصادی

معیارهای عدالت اقتصادی

شاخصهای عدالت اقتصادی مهدوی

۱- رشد اقتصادی پایدار

- شرح جامعه پیش صنعتی (نسبی) جامعه ضمنی (مدرن)

ادامه فصل ۴

- ۲- حذف فقر
- ۳- کاهش مداوم نابرابری‌ها
- ۴- آموزه کفايت در مصرف
- ۳- تخيل عدالت اقتصادي در عصر جهاني‌سازی سرمایه‌سالارانه
نهادهای اقتصادي سرمایه‌داری
سازوکارهای اقتصادي سرمایه‌داری
شاخصهای عدالت اقتصادي جهاني‌سازی سرمایه سالارانه
- خلاصه

خلاصه

- کاهش فقر به عنوان یکی دیگر از شاخص های عدالت اقتصادی در وضعیت مساعدی قرار ندارد. گزارش سازمان ملل به خوبی روشن می کند که در عصر جهانی سازی اراده سیاسی لازم برای عدالت اقتصادی با وجود همه شعارهای اهدافی هزاره توسعه وجود ندارد.
- جهانی سازی عدالتی اقتصادی و مهدویت در پی آن است تا اثبات کند نهادها و سازوکارهای نظام اقتصاد سرمایه داری جهانی به سرکردگی ایالات متحده امریکا نه تنها عدالت اقتصادی را به ارمغان نمی آورد بلکه جهان را پر از ظلم و تبعیض و فقر و نابرابر بیش از پیش خواهد کرد.
معیارهای عدالت اقتصادی عبارت است از:
 - ۱- اصل مشارکت
 - ۲- اصل توزیع
 - ۳- اصل باز توزیع یا توزیع مجدد
 - ۴- اصل هماهنگی
- تامین نیازهای واقعی بشر و دستیابی به رفاه واقعی اقتصادی بالاترین هدف عدالت اقتصادی است اما متسافانه قرن بیستم شاهد پدیده جدیدی در تاریخ اقتصادی بشر بوده که «صرف گرایی» را بالاترین هدف در زندگی قرار داد و این روند در قرن بیست و یکم نیز همچنان با شدت بیشتر ادامه دارد.
- ۳/۳ میلیارد نفر از مردم مطابق آمارهای سال ۱۹۹۲ در طبقه متوسط دنیا بین ۷۰۰ تا ۷۵۰۰ دلار در ازای هر عضو خانواده درآمد دارد.
- فوری ترین نیاز زمان ما لزوم بازساخت مابعدالطبیعه هست و خواهد بود و باید عامی ترین تلاش مان در راه روشن ساختن ایمان عمیق مان درباره مسئله آدمی باشد.

- درباره ملاک تشخیص قوام و حد وسط برحی از جمله مرحوم نراقی، در این باره قائل اند که ملاک تشخیص و اعتدال و وسط عرف است زیرا مرجع در شناخت حقایق معانی لغوی مصاديق عرفی است و از نظر عرف، حد وسط عبارت است از هزینه کردن مال به اندازه نیاز و یا به مقداری که با موقعیت شخص تناسب دارد.
- در نظام های اجتماعی - فرهنگی سرمایه داری، میان دو نهاد کار و مالکیت خصوصی به تدریج افتراقی بارز و آشکار پدید آمد. این امر موجب تقسیم جامعه به دو گروه کارفرمایان و کارگران شد.
- امروزه پدیده مصرف انبوه فرهنگ رایج تمدن غربی ها شده است این پدیده نه خودانگیخته بود نه پیامد جانبی و اجتناب ناپذیر سرشت آدمی کاملاً بر عکس اقتصاددانان در آغاز سده بیستم متوجه شده بودن که بیشتر کارگران قانع بودن که به اندازه رفع نیازهای اساسی خود و کمی خوش گذرانی درآمد داشته باشند، و اوقات فراقت را به اضافه کاری و درآمد اضافی ترجیح می دادند.

رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا أَقَامَ اللَّهُ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ آتِيهَ لِلْعَالَمِينَ إِلَّا بِالْحُضُورِ عَلَيْهِ الْكَفَلَةُ
خداوند عیسی بن مریم را آیه و نشانه ای برای عالمیان
قرار نداد مگر بخاطر خضوع او برای علی" بن ابیطالب ع

بخار الانوار ج ۲۶ ص ۲۹۴

فصل پنجم:

جهانی شدن اقتصاد و نیاز به دکترین مهدویت

جهانی شدن اقتصاد و رفاه

۱- حقایق رشد اقتصادی در جهان

۲- حقایق نابرابری در جهان

۳- حقایق فقر در جهان

الف- فقر نسبی

ب- فقر مطلق

نیاز به دکترین عدالت اقتصادی

مفهوم دکترین

مفهوم عدالت اقتصادی

خلاصه

- دکترین عدالت اقتصادی مهدوی با چهار شاخص رشد اقتصادی پایدار، کاهش مداوم نابرابری، حذف فقر، و مصرف حد کاف، شناسایی شده است.
- رشد اقتصادی پایدار افزایش بلندمدت ظرفیت تولید به منظور افزایش عرضه کل است تا بتوان نیازهای جمعیت را تامین کرد. صفت پایداری بر رشدی تاکید دارد که در آن نیازها و رضایتمندی افراد همراه با افزایش کیفیت زندگی انسان، تامین مستمر می‌شود. در حکومت امام زمان(عج) این ویژگی به نهایت حد خود می‌رسد. ابوسعید خدری از پیامبر اکرم(ص) نقل می‌کند که فرمود: امت من در زمان مهدی(عج) به گونه‌ای از نعمت برخوردار می‌شوند که هرگز پیش از آن مشابه آن بهره‌مند نبوده‌اند، آسمان پی در پی بر آنان می‌بارد و زمین از روییدنی‌هایش هیچ فروگذار نمی‌کند.
- کاهش مداوم تابرابری به معنای کاهش انواع نابرابری‌های اقتصادی در سطح ملی، نژادی و قومی، خانوادگی و منطقه‌ای و بین‌المللی است. مضمون برخی از روایات نشان دهنده این نکته است که انواع تبعیض‌ها و تجاوزها در جامعه مهدوی مرتفع می‌شود و عدل در هر جا که جامعه‌ای انسانی وجود داشته باشد، گسترش می‌یابد. از امام باقر(ع) نقل شده است: در حکومت قیام کننده اهل بیت پیامبر قسط و عدل (به معنای عدم تبعیض در تقسیم بیت‌المال و رعایت حقوق مردم) به طور کامل اجرا خواهد شد.
- منسوب به امیرمؤمنان علی(ع) است که: «لو تمث لی الفقر رجلًا لقتله؛ اگر فقر در برابر من به صورت انسانی مجسم گردد، البته او را می‌کشم». جامعه مهدوی موفق به حذف کامل فقر می‌شود زیرا از یک طرف سرمایه‌های مادی فوق‌العاده زیاد می‌گردد و رشد اقتصادی پایدار پدید می‌آید و از طرف دیگر این امکانات به نحو عادلانه توزیع می‌گردد و از اجحاف و تعدی سودجویان تکاثر طلب جلوگیری می‌شود و در نهایت، مردم نیز از نظر غنای روحی و سطح اخلاق و معرفت و تقوی اوج می‌گیرند که دامنه حرص و آز که سرچشمه تکاثر و بخل و احتکار و تنازع است، برچیده می‌شود. در حدیثی از امام صادق(ع) چنین می‌خوانیم:

• هنگامی که قائم ما قیام کند ... زمین (با تدبیر امام و تلاش صادقانه مردم) گنجها و ذخایر گرانبهای خود را آشکار می‌سازد. آنچنان که مردم آن را با چشم خود می‌بینند (آن چنان غنای ظاهری و معنوی مردم را فرا می‌گیرد) که نمی‌توانید کسی را پیدا کنید که هدیه شما را بپذیرد و یا زکات مال را قبول کند. همه مردم به آنچه خدا از فضلش به آنها روزی داده مستغنی و بینیاز می‌شوند.

• از دیدگاه اسلام حتی اگر رشد اقتصادی پایدار، کاهش نابرابری و حذف فقر تحقق یابد، ولی مصرف در نظام اقتصادی متعادل نباشد، عدالت اقتصادی تحقق نیافته است. سرزنش «متوفین»، «مسرفین» و «مبذرین» در قرآن کریم و سنت معصومان گواه صدق این مدعاست، زیرا این سرزنش اطلاق دارد و زمانی را شامل می‌شود که رفاه اقتصادی برای همه فراهم باشد. حرمت اتراف، اسراف و تبذیر، اقتصاد اسلامی را از اقتصاد سرمایه‌داری و دیگر مکاتب مادی اقتصادی جدا می‌کند. از دیدگاه اسلام، مصرف‌گرایی و افسار گسیختگی در تامین لذت‌های حیوانی به شدت محکوم است. به همین دلیل، تخصیص درآمد در مورد نیازهای مشروع و امکانات مصرفی نباید با سطح زندگی عموم مردم تفاوت بسیاری داشته باشد؛ به گونه‌ای که از نظر عرف، زندگی اشرافی و متوفانه محسوب شود. در واقع میتوان گفت اتراف نیز نوعی اسراف است؛ با این تفاوت که اسراف به معنای زیاده‌روی در یک مورد معین از مخارج زندگی است. ولی اتراف، زیاده‌روی در تنظیم سطح زندگی و گذشتن از حد مورد قبول زندگی اجتماعی است. از این رو، حرمت اسراف، دلیل دیگری بر حرمت اتراف خواهد بود. برخلاف عصر جهانی‌سازی سرمایه‌سالارانه که نیازهای واقعی با نیازهای کاذب، توسط بیشتر مردم دنیا تشخیص داده نمی‌شود و مصرف‌گرایی از طریق «جامعه مصرفی جهانی» به دو جامعه دیگر متوسط و فقیر با تبلیغات و چشم و همچشمی سرایت می‌کند.

• در جامعه مهدوی، حکمت و عقل عملی بشر بر اثر تقوا به تکامل می‌رسد و مردم به آن روشن‌بینی خاص قرآنی می‌رسند. امام باقر(ع) در روایت ابوخالد کابلی می‌فرماید: هنگامی که امام قائم(عج) ظهرور کند، شاع نورانیت و هدایتش همه بندگان خدا را فرا می‌گیرد و عقول مردم متمرکز و اخلاقشان به واسطه آن امام بزرگوار کامل می‌شود.

• رفتار امام(عج) به مثابه انسانی کامل به همراه یاران خالص و کامل خود در عرصه فردی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی به تدریج نهادهای قدیمی ضعیف یا شیطانی را اصلاح یا تغییر داده و نهادهای جدیدی ابداع کرده و ساختارهای جدیدی را به وجود می‌آورد و آن ساختارها به تدریج تعداد انسان‌های کامل، نخبه و نوآور را تکثیر می‌کند و این فرآیند تاثیر متقابل نوآوران را در نهادهای قدیم و نهادهای جدید را در افراد جامعه جهانی اهداف جهانی‌سازی مهدوی، در زمینه تشخیص نیازهای واقعی از نیازهای کاذب و قوام بودن «مال» و مصرف حد کفایت برای همگان محقق خواهد ساخت.

• در آن عصر، بشر قوام بودن مال را به طور کامل درک می‌کند و ارزش‌ها و نهادهای جدید، قدرت ترک اسراف و تبذیر و اتراف را برای انسان‌ها امکان‌پذیر می‌کنند. هنگامی که قوام بودن مال به نحو صحیح درک شود، عقلانیت اقتصادی با ارزش‌های واقعی هستی هم‌آهنگ می‌شود و کارایی مطلق اقتصادی (کارآیی بدون هزینه اجتماعی) تحقق می‌یابد. رسول خدا (درباره درک عمیق آدمیان، حتی محraman و گنهکاران آن عصر نسبت به اموال) می‌فرماید:

• زمین بهترین چیزهایی که در دل دارد، بیرون می‌ریزد، مانند پاره‌های طلا و نقره. آنگاه قاتل می‌آید و چنین می‌گوید: برای این‌ها دست به قتل زدم و کسی که قطع رحم کرده است، می‌گوید: این باعث قطع رحم شده بود. دزد می‌گوید: برای این دستم بربیده شد. پس همگی طلا را رها می‌کنند و چیزی از آن برنمی‌دارند.

رسول الله ﷺ: أَذْنِي أَهْلَ النَّارِ عَذَابًا يَنْعَتِلُ بِنَعْلَتِينِ مِنَ النَّارِ
يَغْلِي دِمَاغُهُ مِنْ حَرَارَةِ نَعْلَيْهِ

کم عذاب ترین اهل دوزخ دو کفش از
آتش به پا دارد که از حرارت آن
مغزش به جوش می آید

منتخب میزان الحکمة ح ۱۲۷۸

فصل ششم: دکترین عدالت اقتصادی مهدوی

۱- احکام رشد اقتصادی پایدار

۲- احکام کاهش مداوم نابرابری

احکام اتخاذ فرصت‌های برابر

احکام ایجاد برابری کارکردی

احکام ایجاد برابری نهایی

۳- احکام فقرزدایی

یکم. وظایف بخش خصوصی

دوم. وظایف بخش دولتی

ادامه فصل ۶

سوم. بخش دولتی و بهینه سازی مصرف
چهارم. بخش سوم و بهینه سازی مصرف
پنجم. فقرا و بهینه سازی مصرف
– خلاصه –

خلاصه

- این مقاله در صدد بیان چند مطلب است:
- ۱- جهانی شدن اقتصاد یک واقعیت است؛
- ۲- این واقعیت با دکترین مكتب سرمایه‌داری رفاه و خوش‌بختی به ارمغان نیامده و نمی‌آید، زیرا دکترین سرمایه‌داری به عدالت کمترین توجّهی ندارد.
- ۳- نیاز به دکترین جدیدی است که همه مردم دنیا آن را درک و مطالبه کنند؛ دکترین عدالت اقتصادی مهدوی.
- ۴- دکترین عدالت مهدوی ضمن تبیین شاخص‌های عدالت، احکام اسلام را در زمینه رشد اقتصادی پایدار و عادلانه به مردم شیفته عدالت اعلام می‌دارد و پیاده کردن این احکام را در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی ضامن رفاه و خوش‌بختی همگان می‌داند.
- عدالت اقتصادی مهدوی بر رشد اقتصادی پایدار، کاهش مدام نابرابری، حذف فقر و رعایت حد کفايت در مصرف تاکید می‌کند. مكتب اقتصادی اسلام به سیاست‌های ترکیبی رشد و توزیع و سیاست‌های اجتماعی مبتنی بر نهادهای خاص خود تکیه می‌کند. رشد و توزیع در این مكتب عقلانی و اقتصادی هیچ تضادی با یکدیگر ندارند، زیرا وظایف و مسئولیت‌های هر بخش از اقتصاد اعم از بازار، دولت، بخش اجتماعی و فقرا مشخص است و از سوی دیگر، محدودیت‌های ابزارهای توزیعی متضاد با رشد در نظر گرفته شده است. به همین دلیل، ابزارهای توزیعی اسلام متنوع و متعدد است، تا هر یک در قلمرو معین خود مورد استفاده قرار بگیرند. رمز عدم تضاد رشد و کارایی با عدالت توزیعی از دیدگاه اسلام، همین است. احکام اسلام که وظایف بخش‌های چهارگانه اول (بخش خصوصی)،

دوم (بخش دولتی)، سوم (بخش اجتماعی) و بخش مربوط به فقرا را تعیین می‌کند، از ارزش‌های مورد قبول مسلمانان است، که برخی از این احکام به صورت نهادهایی مانند وقف، و قرضالحسنه و ... در جوامع اسلامی ساری و جاری‌اند، هر چند برای اینکه با مقتضیات زمانه سازگار شوند، هنوز با اهداف عدالت اقتصادی اسلام فرسنگ‌ها فاصله دارند اما برخی از احکام رشد عادلانه هستند که هنوز در جوامع اسلامی نهادینه نشده‌اند و می‌بایست اولاً به صورت ارزش درآیند، ثانیاً هنجار شوند، یعنی ارزش تثبیت شده شوند و ثالثاً به صورت نهادهای اجرایی و معقول درآیند، به گفته دیگر، می‌بایست در مورد آنها ابتدا فرهنگ‌سازی و سپس نهادسازی صورت گیرد. راهبرد رشد عادلانه موافق فقرا هنگامی که نخبگان در آن وفاق ورزند و مردم آن را تایید کنند، می‌تواند توسط ترکیب اقتصاددانان متعهد و اسلام‌شناسان بصیر طراحی و به مرحله اجرا درآید.

أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الشَّهَادَةِ أَعْظَمُ الْحَسَرَاتِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَسْرَةٌ رَجُلٌ كَسَبَ مَالًا فِي عَيْرٍ
طَاعَةً اللَّهِ فَوْرَهُ رَجُلٌ فَانْفَعَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ فَدَخَلَ بَهْرَةَ الْجَنَّةِ وَدَخَلَ الْأَوَّلَ بَهْرَةَ الْأَنَارِ

روز قیامت بزر گترين افسوس افسوس مردي
است که مالي را به ناروا گردآورده به دوزخ
رود و آن مال را برای کسی به ارث گذارد که
در طاعت خداوند سبحان خرجش نموده به

بهشت رود

نوح البلاعه حکمت ۴۲۹

فصل هفتم:

فرضیه های دولت مهدوی (عج) در اندیشه شیعه

- فرضیه دولت اقتدارگرا
- ۱- صاحب شمشیر
- ۲- یاری شده با رعب (ترس)
- ۳- قاطعیت و شدت
- ۴- سلطه و اقتدار فرآگیر
- نقد و بررسی فرضیه
- فرضیه دولت اخلاقی مبتنی بر ساختار امامت
- مقدمه یک: پیوند اخلاق و تربیت با سیاست
- مقدمه دو: جامعه مشترک المนาفع اخلاقی (کانت)
- مقدمه سه: نظریه اخلاقی دولت (هگل)

ادامه فصل ۷

دولت اخلاقی حضرت مهدی(عج)

یک: سیاست امامت

دو: چرایی دولت اخلاقی

سه: دولت اخلاقی امام مهدی

چهار: چیستی دولت اخلاقی

پنج: ولایت و شواهد دولت اخلاقی

شش: ویژگی ها و سیمای دولت امام مهدی(عج)

خلاصه

خلاصه

- ویژگی دولت اقتدارگرا، تکیه بر قدرت فیزیکی (القائم السيف) ایجاد رعب و ترس در دیگران، سلطه فraigیر و کامل بر جهان و سرکوبی شدید مخالفان و ناراضیان است. آن حضرت با کمک نیروی انتظامی بر دشمنان خود پیروز خواهد شد. برای اینکه ظلم و فساد در جامعه حاکم نشود و صاحبان زر و زور و تزویر نتوانند قدرت را در دست بگیرند. باید همیشه با آنان در نزاع و درگیری بود و آن‌ها را سرکوب کرد.
- در احادیث آمده است: از شمشیر برنده و اراده قاطع امام و یارانش همه اهربیمان می‌هراسند و ترسی گران بر روان دژخیمان خون آشام سایه می‌افکند و لرزه بر اندام خود کامگان و طاغوتیان می‌اندازد.
- نظام‌های اقتدارگرا و تمامیت طلب، اهمیتی به مردم و نظرات آنان نمی‌دهد و منفعت، موقعیت، خواست خود را بر هر فردی مقدم می‌دارند. فشار، سرکوبی، سخت‌گیری و استبداد از ویژگی‌های بارز آنان است.
- به هر حال با توجه به بعضی از انگاره‌ها، این فرض پیش می‌آید که آیا دولت مهدوی نیز اقتدارگرا است یا نه؟ در این رابطه دلایل و استنادات ذیل قابل طرح است:
- ۱- صاحب شمشیر ۲- یاری شده با رعب و ترس ۳- قاطعیت و شدت ۴- سلطه و اقتدار فraigir
- با بررسی و دقیقت در این روایات نیز سیره و روش حکومتی حضرت مهدی و با توجه به فرض ما درباره دولت ایشان (دولت اخلاقی) روشن می‌شود حکومت ایشان به هیچ وجه اقتدارگرا و مبتنی بر قدرت نظامی نیست و اساس و بنیاد آن بر وفق و مداوا، منطق و حکمت، اخلاق و معنویت و تعقل و تراضی با مردم است.
- دولت و قدرت در جهت خدمت به مردم و هدایت آنان با کمال و تعالی است و در مقابله با کژی‌ها و ناراستی‌ها، اقدامات بنیادین تربیتی و اخلاقی انجام داده و افکار و روحیات آنان را تغییر می‌دهد. در نقد و بررسی این فرضیه می‌توان به انگاره‌های زیر اشاره کرد:
- ۱- استفاده از منطق و قدرت ۲- سیره و روش مهدی ۳- بررسی روایات خشونت ۴- رابطه دوستانه یا اقتدارگرا ۵- شفقت و شدت ۶- اصلاح کارها در یک شب ۷- سرکوبی شورشیان و پایان جنگ‌ها ۸- کاربرد قدرت برای اقامه حق

• غایاتی که در فلسفه تاریخ اسلام مطرح است (عبدت، عبودیت، تقرب به خدا و کسب فضیلت‌ها) تنها با وجود دولتی امکان پذیر است که به ابعاد تربیتی، روحی و اخلاقی انسان‌ها و احیای جین‌های مرده توجه بیشتری دارد و بر تزکیه، تهذیب نفس و رشد علم و دارایی و خردورزی آنان می‌پردازد. برای تبیین این دیدگاه و ترسیم چهارچوب نظری فرضیه، سه مقدمه باقیسته طرح می‌شود:

• یک - پیوند اخلاق و سیاست

• دو- نظریه جامعه مشترک المنافع اخلاقی (کانت)

• سه - نظریه دولت اخلاقی (هگل)

• از دیدگاه کانت، اصلاح اخلاقی انسان مستلزم وقوع یک انقلاب اسلامی در شخصیت و روحیه او است. یعنی انقلاب در شیوه تفکر و نحوه ارزش‌گذاری او در امر زندگی و با صرف اصلاح خلق و خو، بهبود اخلاقی حاصل نمی‌شود. کانت مباحثت خود را در این زمینه در مولفه‌های ذیل پیگیری می‌کند:

• ۱- تضاد خیر و شیر ۲- کمال مطلوب انسان‌ها ۳- جامعه مشترک المنافع اخلاقی (دولت اخلاقی)

• از نظر هگل تاریخ جهان از جهتی، چیزی جز تاریخ پیشرفت مداوم آگهی از آزادی نیست، زیرا پیشرفت و آگاهی با پیشرفت مرحله به مرحله تکامل جامعه بشری همراه و همزاد است. در رابطه با بحث‌های هگل می‌توان به مولفه‌های ذیل اشاره کرد:

• ۱- روح یا ذهن ۲- دولت اخلاقی ۳- آزادی و دولت ۴- تعریف و جمع‌بندی

• دولت مهدوی، دولتی اخلاقی (کمال گرا و احیاگر نفوس) مبتنی بر ساختار امامت است در علم کمال و مباحث اعتقادی روش شده که «امامت» در اعتقاد شیعه، پیشوایی و ولایت شخص معصوم است که از سوی خدا به این مقام منصوب شده است. امامت تنها یک مقام و حکومت ظاهری نیست؛ بلکه یک مقام والای معنوی و دینی است.

- درباره نابسامانی های عصر حاضر می توان به موارد زیر اشاره کرد:
- ترویج فساد، بی بند و باری، فحشا و فرهنگ ناسالم غربی و از بین رفتن آموزه های اخلاقی و معنوی در پرتو این فرآیند.
- رواج فرهنگ تجمل پرستی به مصرف گرایی و سرمایه سالاری
- زوال نبوغ و گوناگونی فرهنگی و اشاعه یک فرهنگ سطحی و مبتذل در جهان
- فزوئی معضلات حقوق بشر و سوء استفاده از این حربه برای فشار به کشورهای دیگر (جنگ و نزاع مستمر)
- جهانی شدن جرایم و خلاف ها
- گستردگی و فزوئی ظالم و ستم و زورگویی جهان
- گسترش فقر، بیکاری، انحصارگرایی اقتصادی، نابرابری، بهره کشی و ...
- دولت اخلاقی، یعنی «دولتی مبتنی بر نظام امامت که جامعه را در تمامی جنبه ها به سمت رشد اخلاقی و کمال مطلوب انسانی، هدایت و راهبری می کند و باورها و رفتارهای مردم را اصلاح می نماید.
- اعتقاد به خداوند دانا، توانا، داور روز قیامت، آگاه از اعمال و ... بزرگترین پشتونه اخلاق و طبیعی ترین ضامن اجرای اصول انسانی است. خود «اخلاق» نقش های سازنده و موثری دارد از جمله:
- ۱- تقویت کننده روان انسان
- ۲- تعدیل کننده خواسته ها
- ۳- اجتماع سالم و پرتو اخلاق سالم

أَبُو عَبْدِ اللَّهِ التَّمِيِّلِيُّ : يَفْقِدُ النَّاسُ إِمَامَهُمْ يَشْهُدُ الْمَوْسِمَ فَيَرَاهُمْ وَلَا يَرَوْهُ

(در زمان غیبت) مردم امام خود را گم می کنند ، آن حضرت
در موسم حج حاضر شده آنها را می بینند اما آنها او را نمی بینند

کافی ج ۱ ص ۳۳

فصل هشتم: ویژگی های جامعه مهدوی

- رشد معنویت و تربیت جامعه صالح
 - برقراری عدالت گستردگ و همه جانبه
 - رفاه و رشد پایداری اقتصادی
 - توسعه دانش
 - پیشرفت برق آسای علوم
 - برقراری امنیت و آرامش همه جانبه
 - رعایت آرمانی حقوق زیست محیطی در عصر ظهور
- ۱- تطهیر و نورانیت زمین
- ۲- رضایت و سرور موجودات زمین

ادامه فصل ۸

- حاکمیت جهان شمول اسلام و برچیدگی شرک و اختلافات بشری
- حفظ و ارتقاء کرامت انسانی و حقوق بشر دوستانه
- فنی قومیت مداری و نژادپرستی
- حکومت شبه فدرالی و احترام به سایر ملل
- گفتمان واقعی و احتجاج با سایر ادیان
- نوسازی و احیاء دینی بر مبنای مقتضیات جدید
- تحول شگرف در حوزه ها و فضاهای ارتباطی و رسانه ای
- پیشرفت خارق العاده صنایع
- پیشرفت عظیم اقتصادی و عدالت اجتماعی

ادامه فصل ۸

- پیشرفت های قضایی
- نوسازی در تمام زمینه های فکری و فرهنگی
- خلاصه

خلاصه

برخی از این ویژگی ها چون رفاه عمومی، گسترش دانش و امنیت گرچه از بهترین خصوصیات توسعه یافته‌گی در سایر نظام های اقتصادی نیز شمرده می شود حتی همین ویژگی ها در جامعه اسلامی به طور عام و در جامعه مهدوی به طور خاص متمایز از نظایر آن در نظام های دیگر است ضمن این که در جامعه مهدوی، رشد معنویت و تربیت جامعه صالح در راس اهداف نظام قرار دارد و سبب تمایز اساسی آن از الگوهای سکولار می شود.

ویژگی های جامعه مهدوی

- ۱- رشد معنویت و تربیت جامعه صالح
- ۲- برقراری عدالت گسترده و همه جانبه
- ۳- رفاه رشد پایدار اقتصادی
- ۴- توسعه دانش و پیشرفت برق آسای علوم
- ۵- برقراری امنیت و آرامش همه جانبه

در دولت مدنی مهدوی حتی دانش و بینش آگاهی و شناخت صحیح و مفید سازنده و کارگشا در خانه ها گسترش می یابد و حلقه های درس و بحث برای زن و مرد در کران تا کران جامعه بشری برقرار می شود.

ویژگی های حقوق محیط زیست عصر ظهور و رعایت کامل حقوق مزبور در آن دوره عبارت است از:

- ۱- تطهیر نورانیت زمین
- ۲- رضایت و سرور موجودات محیط زیست

- در مکتبهای جهان شدن غربی که زیربنای بسیاری از آنها مکتب لیبرال دموکراتی است، با اعتقاد به نسبیت اخلاقی و ارزشی، اعمال اصل تساهل و رواداری افراطی نسبت به کلیه عقاید ادیان جزء ادعاهای اصلی است.
- پیامبر مکرم اسلام در بیانی ضمن تبیین برکات عصر ظهور؛ آن دوره از زمان تکریم و تعظیم امت معرفی می فرماید:
- در آن زمان در میان امتم آن نجات بخش ملتها قیام می کنند خدا کران تا کران قلم به حکومت جهانی او را به وسیله باران سیراب می سازد و زمین گیاه و نبات خویش را می رویاند.
- از برخی روایات این گونه به نظر می رسد که حکومت جهانی مهدوی در عین حال که عالم گیر بوده و بر سر تاسر محدوده اسلام، حاکم است ولی سایر ملل نیز در قالب نوعی حکومت مشابه، فدرالیسم، ضمن تبعیت از حکومت مرکزی جهانی دارای آزادی هایی در تبعیت از رسول و فرهنگ های مللی و غیرمعtarف در اسلام هستند.
- زمینی که در آن زندگی می کنیم امکانات فراوانی برای زندگی ما و نسل های آینده و مرجعیت های بسیاری زیادی از جمعیت کنونی ما دارد؛ اما علوم آگاهی کافی به منابع موجود از یک سو و عدم یک نظام صحیح برای تقسیم ثروت زمین از سوی دیگر سبب احساس کمبود از جنبه های مختلف شده است.
- یکی از رسالت های مهدی(ع) پیراستن اسلام از پیرایه ها و به تعبیر دیگر نوسازی و تجدید بنای کاخ شکوهمند آن است.
- توحید اصیل اسلام را از هرگونه آلودگی به شوک رهایی می بخشد و مفاهیم مسخ شده و بازگون شده را به صورت صحیح تفسیر می کند.
- سلیقه های شخصی را از اسلام کنار می زند و عادات و رسوم را از آن کنار می زند.

رسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَلْعِبَادَةُ مَعَ أَكْلِ الْحَرَامِ كَالْبَنَاءِ عَلَيِ الرَّمَلِ

عبادت با وجود حرامخواری همچون ساختن بنایی است بر روی شن

بحار الانوار ج ١٦ ص ١٠

فصل نهم: ساختار و نهادها در دولت مهدوی(عج)

ساختار و سازمان حکومت مهدوی

یک: استقرار و تثبیت حکومت

دو: ساخت قدرت و حکومت

سه: ساختار نظام سیاسی

۳-۱- نهاد امامت و رهبری

۳-۲- نهاد وزارت

۳-۳- نهاد امارت و ولایت

۳-۴- نهاد کارگزار و اجرا

۳-۵- نهاد قضاؤت

۳-۶- مرکز حکومت

۳-۷- مدت حکومت

خلاصه

خلاصه

- یکی از مباحث ساختاری دولت اخلاقی مهدی (عج)، شیوه استقرار و ثبات سیاسی آن است یعنی، پس از قیام و پیروزی نهایی آن حضرت (آن هم در مدتی اندک) و نابودی دولتهای باطل (جور و فاسد) حکومت آن حضرت به چه صورت و شیوه‌ای مستقر شده و حاکمیت آن چگونه تثبیت خواهد شد؟
- دولت مهدی (عج) بر اساس ساختار امامت شکل می‌گیرد و لزوماً از قواعد و هنجارهای خاص آن در استقرار و ثبات تبعیت می‌کند. بر اساس این می‌توان الگوی سه بعدی زیر را درباره خاستگاه و استقرار حکومت جهانی آن حضرت تصویر نمود:
- ۱) نصب خاص الهی ۲) تعیین پیامبر(ص) یا امام قبلی ۳) پذیرش و رضایت مردم
- «امامت مقامی الهی و قرار داده شده از سوی او و پیمان خداوند متعال است؛ چنان که در مورد ابراهیم (ع) فرمود: «من تو را امام و پیشوای مردم قرار دادم ...» پس همان‌طور که نبوت مقامی الهی و قرار داده شده از سوی خداوند سبحان است، خلافت و امامت نیز چنین است» «امامت عبارت از ریاست عامه‌ای است در امور [دین و دنیا] برای شخصی از اشخاص به نیابت از طرف پیامبر اکرم(ص) و این امر خطیر از جانب خداوند متعال واجب است عقلاء ... [همچنین] واجب است به امامت امام(ع) تصریح شود؛ از این رو که عصمت از امور باطنی آن چنانی است که آن را احدی جز ذات باری تعالی نمی‌داند بنابراین بر وی لازم است؛ شخصی را که واقف بر عصمتش می‌باشد معرفی کرده و یا معجزه‌ای که گواه بر راست‌گویی امام است، به دستش ظاهر نماید» از دیدگاه شیعه، پیامبر (ص) در موارد و مواضع گوناگون، به خلافت و جانشینی حضرت علی(ع) و امامت و ولایت او بر مؤمنان و سپس یازده تن از فرزندان معصوم او تصریح کرده است و در این رابطه احادیث مشهوری مانند حدیث یوم الدار، حدیث منزلت، حدیث ٿقلین، حدیث غدیر، حدیث سفینهٔ نوح و ... بر اثبات امامت حضرت علی(ع) وجود دارد.

در تاریخ اسلام از این گاهی تحت عنوان «بیعت» نیز یاد می‌شود؛ چنان که پیامبر اکرم(ص) چند بار از مسلمانان بیعت گرفت و امام علی(ع) نیز پس از حضور گسترده مردم و بیعت آنان، خلافت را پذیرفت در صورتی که امامت نه به طور یک نظریه مطرح شود، مسأله بیعت و پذیرش مردم خود به خود یکی از عناصر تشکیل دهنده آن خواهد بود به ویژه امامت به عنوان مرکزیت و غیبت ایدئولوژیک، عینیت جامعه وقتی قابل فرض است که همراه با پذیرش مردم باشد ...

آری این درخشنانترین و پرشکوهترین لحظه تاریخی است که کل بشر آمال و آرزوهای صلح‌گرایانه و عدالت‌خواهانه را در سیما و رفتار حضرت مهدی (عج) متجلی خواهند دید و مشتاقانه و آگاهانه از او اطاعت خواهند کرد. با توجه به این توضیحات نمی‌توان گفت: حکومت امام مهدی (عج) بر اساس اجبار و فشار بر مردم تحقق می‌یابد، بلکه خواست و پذیرش مردم جایگاه اساسی دارد و با آمادگی و خواست قلبی مردم آن حضرت قیام کرده و به تأمین دولت می‌پردازد.

- در هر حال بعضی از الگوهای حکومت از دیدگاه علم سیاست و حقوق سیاسی عبارت است از:
 - ۱) الگوی حکومتی امامت
 - ۲) الگوی فدرال
 - ۳) دولت بزرگ اسلامی و جمهوری‌های آزاد و مستقل
 - ۴) حکومت تک ساخت

در حکومت تک ساخت یک حکومت مرکزی با اقتدار کامل وجود دارد برای راحتی مدیریت، کشور ممکن است به چند واحد - استان‌ها، ناحیه‌ها و منطقه‌ها - تقسیم شده باشد اما موجودیت و نیز اختیار آنها، به اراده و خواست مرکز است.

- با مطالعه روایات مختلف درباره حکومت حضرت مهدی (عج) و تطبیق آن با دولت علوی، می‌توان ساختار نظام سیاسی حضرت مهدی (عج) را بر اساس هرم زیر تصویر کرد:

 - نهاد امامت (رهبری و خلافت)
 - نهاد وزارت (وزیر و مشاور امام)
 - نهاد امارت و ولایت (حاکمان و والیان جهان)
 - نهاد کارگزار و اجرا

- یکی از نهادها و ساختهای قدرت در حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) که در ساخت حکومت علوی وجود نداشت، وزارت است. طبیعی است که در حکومتی که امام مهدی (عج) رهبری آن را بر عهده دارد، کارگزاران و مسئولان حکومت نیز باید از بزرگان و نیکان امت باشد.
- همچنین از افراد دیگری نیز به عنوان وزیران حکومت مهدی (عج) نام برده شده است، چنان که رسول خدا(ص) می‌فرماید: «وزیران مهدی، همه عجم (غیرعربی) هستند و در میان آنها حتی یک نفر هم عرب نیست ولی به عربی سخن می‌گویند. آنان خالص‌ترین و برترین وزیران هستند».
- یکی از عناصر ساختاری حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) نهاد «امامت و ولایت» است این نهاد بهترین و اساسی‌ترین رکن حکومتی دولت آن حضرت است. صاحبان امارت و ولایت حاکمان و رؤسای سراسر زمین و کارگزاران نظام جدیدی جهان هستند که از سوی امام زمان به این مقام مهم نصب شده و مدیریت و اداره جهان را در دست دارند.
- مهمترین انگاره در تعیین و اعزام والیان و رؤسای کشورهای مختلف جهان دستورات و سفارش‌های خاص حضرت به آنان است که نشان می‌دهد آنان تا حدودی در حیطهٔ مسئولیت خود مستقل هستند. در سلسلهٔ مراتب اجرایی و سیاسی در حکومت اسلامی، پس از امام و والی، والاترین قدرت در اختیار عامل (کارگزار) حکومت اسلامی قرار دارد. این عنوان در زمان رسول اکرم(ص) وضع شده بود و بر مأموران و کارگزاران حکومت - اعم از استاندار، مأمور خراج، قاضی، کاتب، محتسب، جندیه و ... اطلاق می‌شود.

- امام صادق(ع) در روایتی اصحاب امام مهدی (عج) را چنین معرفی می‌کند: «... گروهی هستند که همراه قائم خارج می‌شوند و آنان فرماندهان، قاضیان، حاکمان شرع و فقیهان دین هستند»
- امام باقر(ع) فرمود: «سیصد و اندی، به تعداد اهل بدر، در میان رکن و مقام با قائم(ع) بیعت می‌کنند نجبا از مصر، ابدال از شام، اخیار از عراق در میان آنها هستند ...»
- حضور فعال بانوان در عصر ظهور، مورد اشاره روایات قرار گرفته است؛ چنان که امام صادق(ع) می‌فرماید: همراه با قائم(ع) سیزده نفر زن هستند ... آنان مجروحان را مداوا و از بیماران نگهداری و پرستاری می‌کنند؛ همچنان که در زمان پیامبر چنین بود».
- قضاوت از مناصب مهم در حکومت اسلامی و از اموری است که در زمان پیامبر(ص) و پس از آن بدان اهتمام بسیاری داشتند. رسول اکرم(ص) در کنار امور اجرایی و نظامی خود به کار قضاوت نیز رسیدگی می‌کرد و در موارد ضروری، تصدی آن را به برخی از اصحاب از جمله امام علی(ع) واگذار می‌نمود.
- در بخش‌های پیشین (دیدگاه مسیحیت) ذکر شده که مسیحیان معتقدند حضرت عیسی پس از بازگشت، به داوری بین شروران و نیکان خواهد پرداخت. در آنجا این دیدگاه تا حدودی پذیرفته و صحیح دانسته شد. این مسأله در روایات ما نیز به نوعی بیان شده است: «عیسی بن مریم در میان امت من، داور (قاضی) دادگری خواهد بود، کینه و عداوت را از میان مردم بردارد ...» و نیز «... در میان شما عیسی بن مریم به عنوان داوری عادل، نزول می‌کند».
- یکی از نگاه‌های مطرح درباره حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) انتخاب شهر کوفه به عنوان پایتخت و مسجد کوفه، برای استقرار دستگاه‌های حکومتی و اجرایی است. این امر نشانگر اهمیت بحث «حکومت» و «اداره جهان» از یک مکان واحد (کوفه) به دست امام زمان(ع) است. البته آن حضرت هدایت، نظارت و مدیریت جهان را در دست دارد و بیشتر امور، در دست حاکمان و زمامداران منصوب از سوی آن حضرت است و آنان حدودی در کارهای خود تعادل عمل دارند. قطع نظر از روایات، مسلم است که این همه بیان و بشارت برای تشکیل «جامعه موعود جهانی» برای یک دوران کوتاه نیست، بلکه قطعاً برای مدتی طولانی است که ارزش این همه تحمل زحمت و کوشش را داشته باشد و قطعاً خود امام مهدی (عج) در بیشتر این دوران، عهدهدار ولایت و رهبری حکومت جهانی خواهد بود.

الإمام على عليه السلام: إذا هبَتْ أَمْرًا فَقَعْ فِيهِ فَإِنْ شِلَّةً تَوَقَّيْهُ أَعْظَمُ مِمَّا تَحَافُ مِنْهُ

هرگاه از کاری ترسیدی خود را در آن بینداز زیرا
ترس از آن کار بزرگتر از خود آن کار است

بحار الأنوار ج ٦٨ ص ٣٦٢

فصل دهم:

کارویژه‌ها و عملکردها در دولت مهدوی(عج)

یک. کارویژه سیاسی و اجتماعی

۱-۱- کارکرد سیاسی - مدیریتی

۱-۲- رعایت عدالت سیاسی

۱-۳- عملکرد قضایی

۱-۴- عملکرد تقنینی

۱-۵- عملکرد نظامی و امنیتی

۱-۶- احیاگری و اصلاحات اجتماعی

دو. کارویژه فرهنگی و دینی

۲-۱- کارکرد اخلاقی و تربیتی

۲-۲- کارکرد دینی و تبلیغی

۲-۳- کارکرد علمی و فکری

ادامه فصل ۱۰

سه. کارویژه اقتصادی و عمرانی

۳-۱-۳- کارکرد تولیدی و عمرانی

۳-۲- کارکرد رفاهی و خدماتی

۳-۳- کارکرد توزیعی و اصلاحی

چهار. پیامدها و بروندادها

یک. عدالت و امنیت

دو. معنویت و عقلانیت

سه. توسعه و رفاه

- خلاصه

خلاصه

- مهمترین اقدامات و برنامه‌های امام مهدی(عج) به عنوان حاکم و پیشوای الهی - سیاسی جهان و کارگزاران و عوامل حکومت جهانی در مؤلفه و انگاره‌های زیر تبیین و بررسی می‌شود.
- کارویژه سیاسی و اجتماعی ۲ - کارویژه فرهنگی و دینی ۳ - کارویژه اقتصادی و عمرانی
- حضرت مهدی و حاکمان و کارگزاران منتخب او، امور اجرایی و سیاسی جهان را در دست دارند و خود آن حضرت به طور مستقیم تمامی این امور را مدیریت و رهبری می‌کند.
- مهمترین مسؤولیت امام(ع) در این زمینه نصب حاکمان و کارگزاران و ارائه رهنمودها و دستورالعمل‌های سیاسی و مدیریتی آنان است:
- دستورات کشاورزی ۲ - حق مداری ۳ - نظارت و راهبری ۴ - سختگیری در مدیریت
- حضرت مهدی(عج) عدالت را با محبت و مهربانی به مردم آکنده ساخته و با شفقتی پدرانه، عدالت و قسط را تا عمق خانه‌ها و جان‌های مردم می‌گستراند. یکی از وجوده عدالت سیاسی توزیع قدرت و مناصب سیاسی، بر حسب استحقاق، شایستگی و کارآمدی افراد است و چنان که گذشت امام مهدی(عج)، کارگزاران و زمامداران جهان را از افرادی صالح، شایسته، پاکدامن، دانشمند و دادگر انتخاب و دستورات اکیدی مبنی بر رعایت عدالت ارائه خواهد کرد.
- یکی دیگر از کارکردهای مهم حکومت حضرت مهدی(عج) توجه به امر حکومت قضایی و دادگری است و در آن عصر دستگاه قضایی به معنای واقعی پناهگاه و ملجاً مظلومان و دادخواهان و محل مبارزه با فاسدان و تبهکاران است.

- یکی از کارویژه‌های دولت امام مهدی(عج)، اصلاح امور مختلف زندگی بشری و تصحیح روابط و رفتارهای اجتماعی است. با توجه به این امر می‌توان مؤلفه‌های زیر را در رابطه با نوسازی و اصلاح‌گری دولت مهدی(عج) بیان کرد:
 - ۱- تامین عدالت اجتماعی
 - ۲- احیای جامعه مرد
 - ۳- ایجاد وحدت
 - ۴- تالیف قلوب و ایجاد صمیمیت
 - ۵- اصلاحات و تغییرات عمومی

توجه به امور فرهنگی در بسیاری از نظامهای سیاسی - به خصوص نظام امامت - جایگاه ویژه‌ای دارد و در آن تعمیق (فرهنگ دینی) در رأس برنامه‌های دولت است. در این راستا دولت اخلاقی امام مهدی(عج) سه کار کرد اساسی خواهد داشت:

- ۱- کار کرد اخلاقی، تربیتی
- ۲- کار کرد دینی و تبلیغی
- ۳- کار کرد علمی و فکری

سیاست فرهنگ و اقتصاد، سه بعد اساسی یک اجتماع و باعث پیشرفت و توسعه امور یا عقب ماندگی و کاستی در کارها است. توجه به هر سه برای رساندن جامعه به اهداف عالی خود ضروری است.

در هر حال اهم کارکردها و فعالیتهای دولت حضرت مهدی(عج) در زمینه مسائل اقتصادی، عمرانی عبارت است از:

- ۱- کار کرد تولیدی و عمرانی
- ۲- کار کرد رفاهی و خدماتی

- کارکرد توزیعی و اصلاحی
- هر نظام سیاسی برای ایفای وظایف و کارویژه‌های خود از سه فرآیند نهاده، تبدیل و داده (خروجی) تشکیل می‌شود. مهمترین و بالارزش‌ترین بخش آن برآیندها (داده‌ها) و خروجی‌هایی است که کارآمدی و کارآیی نظام در آن‌ها جلوه‌گر شده و دستیابی به اهداف و سیاست‌ها مشخص می‌گردد.
- این جامعه آرمانی به درستی در روایات تصویر شده و در ادعیه اهل بیت نیز ویژگی‌ها و صفات بی‌نظیر آن بیان شده است. محورهای سه‌گانه داده‌ها و پیامدهای امامت امام مهدی(عج) عبارت است از:
 - عدالت و امنیت
 - معنویت و عقلانیت (تکامل)
 - توسعه و رفاه

رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ النَّارَ وَ أَهْلَهَا يَعِجُونَ مِنْ أَهْلِ الرَّثَاءِ ، فَقَبِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ تَعْجَلُ النَّارُ ؟ قَالَ: مِنْ حَرَّ النَّارِ
الَّتِي يُعَذَّبُونَ بِهَا

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند : دوزخ و دوزخیان از دست ریاکار فریاد
می‌زنند، سؤال شد دوزخ دیگر چرا فریاد می‌زند؟ فرمود : از شدت
آتشی که ریاکاران با آن عذاب می‌شوند

بحار الانوار ج ۶۹ ص ۵۰۲

فصل یازدهم

توسعه پایدار در عصر ظهور (۱)

- تعاریف توسعه پایدار
 - ویژگی‌های توسعه پایدار
 - ۱- توسعه یافتنگی
 - ۲- عدالت
 - ۳- محیط زیست
 - اصول پیش‌بینی شده تحقق توسعه پایدار در جامعه مهدی
- الف- اصول اعتقادی
- خدا باوری و اعتقاد به عالم آخرت
- ارزشمندی دنیا
- امانتداری انسان از طرف خداوند

ادامه فصل ۱۱

کفایت منابع طبیعی
عدالت
اصول فقهی
قاعده لاضرر
قاعده اتلاف
اصل منع از اختلال نظام
قاعده اسراف
اصل حاکمیت دولت
اصول اخلاقی و ارزشی

ادامه فصل ۱۱

اصل ساده زیستی و قناعت

نکوهش حرص و رقابت در مصرف

اصل اخوت

قانونمندی

- خلاصه

خلاصه

- نکته مورد توجه در ادعای طرفداران توسعه پایدار - احترام به محیط زیست به صورت جزء جدا نشدنی از توسعه اقتصادی است. برخورداری عموم مردم از مواهب و منافع توسعه و توجه به منافع نسل های آینده به ویژه در بهره برداری از منابع طبیعی دومین نکته قابل توجه در بحث توسعه پایدار است.
- متدالول ترین تعریف از توسعه پایدار، تعریفی است که کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه (۱۹۸۷) ارائه داده است. کمیسیون مذکور، توسعه پایدار را بدین صورت تعریف می کند: توسعه ای که نیازمندی های حاضر را بدون لطمeh زدن به توانایی نسل های آتی در تامین نیازهای خود برآورده می سازد.
-
-
- **ویژگی های توسعه پایدار**
- ۱- توسعه یافتگی ۲- عدالت ۳- محیط زیست
- اصول اعتقادی درباره جهان بینی و نگرش فرد مسلمان است که به طور کلی در مورد همه هستی و به صورت خاص درباره منابع طبیعی و محیط زیست وجود دارد. جهان بینی مسلمانان که برگرفته از رهنماوهای مکتب اسلام است در کلیه فعالیت های وی از جمله فعالیت های اقتصادی اش تاثیر خواهد گذاشت.
- اصول فقهی (کاربردی) که در جامعه مهدوی در نظر گرفته می شود. عبارتند از:
 - ۱- قاعده لاضر
 - ۲- قاعده اتلاف
 - ۳- اصل منع از اختلال نظام

- ۴- قاعده اسراف
- ۵- اصل حاکمیت دولت
-
- از جمله اصول اخلاقی عبارت است از
- ۱- اصل ساده زیستی و قناعت
- ۲- نکوهش حرص و همچشمی مصرف
- ۳- اصل اخوت
- ۴- رعایت حقوق (قانون مندی)

رسول الله ﷺ: قُسِّمَتْ الْحِكْمَةُ عَلَى عَشْرَةِ أَجْزَاءٍ فَأَعْطَيْتُ عَلَيْهِ بْنَ أَبِي طَالِبٍ مِنْهَا تِسْعَةَ وَالثَّانِي جُزْءاً وَاحِدَّاً

حُكِّمَتْ بِهِ دَهْ جَزْءٌ قُسِّمَتْ شَدْ
نُهْ قُسِّمَتْ آنَ بِهِ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ
دَادَهْ شَدْ
وَ يَكْ قُسِّمَتْ بِهِ بَقِيَّهُ مَرْدَمْ

كتاب اليقين ص ٤٢

- فصل دوازدهم:
توسعه پایدار در عصر ظهور (۲)
- مفهوم توسعه
 - توسعه اقتصادی
 - استراتژی توسعه
 - توسعه در اسلام
 - انسان و توسعه
 - ویژگیهای انسان توسعه‌گرا
 - توسعه منابع انسانی
 - موانع توسعه منابع طبیعی
 - عوامل مؤثر بر توسعه
 - عوامل جانبی در توسعه
 - خلاصه

خلاصه

- هدف از توسعه تحقق بالاترین حد ممکن از فعالیت های اقتصادی است که دارای تاثیر قطعی در پیشرفت است و نیز پیروی از برنامه های خردمندانه است که بتواند اقتصاد را به سوی یک نظام اقتصادی اجتماعی و سیاسی مطلوب به پیش ببرد که از آن به استراتژی توسعه تعبیر می شود.
- انسان در تمام مراحل توسعه نقش اساسی دارد و نمی توان او را از برنامه توسعه حذف کرد حتی در کشورهای پیشرفته صنعتی که انسان به ابزار تبدیل شده است، نمی توان نقش او را در توسعه نادیده گرفت.
- برای رسیدن به بلوغ اقتصادی باید ۵ مرحله را پشت سر گذاشت.
- ۱- مرحله جامعه سنتی
- ۲- مرحله انتقال یا ایجاد مقدمات
- ۳- مرحله وقوع انتقال یا جهش اقتصادی
- ۴- مرحله بلوغ یا حرکت به سوی رشد و توسعه پایدار
- ۵- مرحله فراوانی تولیدات و مصرف انبوه تمام اقشار جامعه
- خیر دنیا و آخرت در دو خصلت است: ثروتمندی و پرهیزگاری و شر دنیا در دو خصلت است: تنگدستی و تبهکاری. این نمودار به ما نشان می دهد که:
 - چگونه انسان از محیط شر و بدی به محیط خیر قدم می گذارد
 - چگونه فقر و تبهکاری در یکدیگر تاثیر متقابل دارند.
 - چگونه فقر می تواند با دور شدن از تبهکاری لباس تقوا به تن کند و ثروتمند گردد.

- و نهایتاً چگونه ثروتمند با در افتادن به ورطه تبهکاری فقیر می گردد.

هر انسانی نمی تواند به برنامه توسعه کمک کند بلکه ویژگی هایی است که دست اندر کاران امر توسعه می کوشند تا در افرادی که می خواهند در برنامه های توسعه اقتصادی مشارکت داشته باشند، ایجاد کنند.

مهمترین این ویژگی ها عبارت است از:

اول: علاقه به علم یادگیری

دوم: نیروی کار

سوم: علاقه مندی به کارخیر

چهارم: هدایت درست هزینه ها

پنجم: عوامل پیشرفت

ششم: علاقه به علم و یادگیری

عدم وجود دانش حتی موجب می گردد که منابع درست و مناسب صورت نگیرد زیرا کشورهای زیادی هستند که منابع طبیعی در اختیار دارند ولی علی رغم ثروتمندی نیازمندند چون نمی توانند از این منابع به نحو احسن بهره برداری کنند.

در عصر حاضر کشورهای بزرگ صنعتی برای مدیریت اهمیت زیادی قائل اند و آن را مبنای اصلی فرآیند توسعه، در زمینه های تولید به شمار می آورند حال آنکه اسلام از ابتدا به این امر توجه و توصیه کرده است و با اهمیتی که برای مدیریت قائل است می تواند زمینه تولید دگرگونی را ایجاد کند که در هیچ یک از کشورهای دنیا سابقه نداشته باشد. کشورهای صنعتی در پی بکارگیری فن آوری جدید به پیشرفت های چشمگیری دست یافتند و همه جا را از تولیدات متنوع کشاورزی و صنعتی پر کردند. کشورهای جهان سوم نیز از روش های نوین منفی غرب تقلید کردند و دچار نوعی دوگانگی در اقتصاد سنتی و مدرن شدند این دوگانگی آثار و خیمی را بر جای گذاشت. از جمله بیکاری گسترده و مهاجرت بی رویه از روستا به شهر به خاطر این که تکنولوژی را درست نیاموختند بلکه از کشورهای صنعتی کورکورانه تقلید کردند.

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: مِنَ الْجَهَلِ أَنْ تُظْهِرَ كُلَّ مَا عَلِمْتَ

از نادانی است که هر چه می دانی بازگویی

مختصر علوم رام ج ۲ ص ۱۲۱

فصل سیزدهم: رابطه الگو سازی ایرانی پیشرفت با مدینه فاضله مهدوی (عج)

مهدویت و مدینه فاضله
انسان در اندیشه مدینه فاضله
نیک شهر افلاطونی
مدینه فاضله افلاطونی
مدینه فاضله در عصر جدید
ویژگیهای مدینه فاضله در عصر ظهور

- امامت و رهبری در مدینه فاضله
- ویژگیهای مدیران مدینه فاضله
- بررسی شاخصه های رشد فرهنگی در مدینه فاضله
- هماهنگی علم و تزکیه و نقش آن در پیشرفت

ادامه فصل ۱۳

- نقش افراد در رشد اقتصادی
- وظایف دولت و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی
- بررسی شاخصه‌های رشد ضمنی در مدینه فاضلہ
- بررسی شاخصه‌های رشد حقوقی در مدینه فاضلہ
- زوایای رشد حقوقی
- خلاصه

خلاصه

- در طول تاریخ هر یک از اندیشوران از دریچه ای خاص مدینه فاضله را ارزیابی می کنند این مسئله بیشتر به اشکال خاص نابسامانی در جامعه آنان و دیدگاه ویژه آنان نسبت به مرکز ثقل مشکلات باز می گردد.
- راه رسیدن به خیر مطلق: زدودن کلیه بدیهای ارادی و غیر ارادی از بین ملتها و مدینه هاست و کار سیاستمدار در مدینه، یعنی پادشاه مدینه فاضله این است که نظام ترسیم شده آن را چنان استوار هماهنگ سازد که کلیه پاره های مختلف آن در طبقات و سطوح و منزلتهای مختلف در سازگاری با یکدیگر به زدودن بدیهای و جایگزینی خوبی ها کمک می کنند.
- پس از توصیف مدینه فاضله فارابی به شرح مدینه های دیگری، در برابر جامعه ایده آل خویش می پردازد که همگی آن ها از نظر او مطرود انتقادند. اشاره ای مختصر به آن موارد، بویژه دیدگاه منفی فارابی نسبت به آن ها ما را با روح تفکر وی آشناتر می سازد.
- ادیان به ۲ نوع تقسیم می شود:
 - ادیان خودکامه (ادیان خدامدار)
 - ادیان نوع خواهانه
- در باب سیاست گذاری فرهنگی در مدینه فاضله می توان موارد زیر را بیان کرد:
 - ۱- پیشرفت علوم تجربی که با تفسیر نظام فاعلی و غایی همراه باشد.
 - ۲- رشد علوم عقلی که همراه کتاب و سنت باشد.

- ۳- در مدینه فاضله، علم مطلوب و رشد یافته با تزکیه هماهنگ است.
- مهمترین بھرہ درست از صنایع پیشرفته در هر عصر عبارت است از نیازهای علمی و عملی مردم آن عصر.
- آن چه در قرآن یاد شده جنبه تمثیل دارد نه یقین، یعنی در قرآن مثال بھرہ وری صحیح از صنعت بازگو شده است. نه اینکه استفاده درست از صنعت منحصر در همین چند مورد باشد.
- در واقع اسلام و الگوی مدینه فاضله از محورهای اساسی حیات متعالی بشریت در حوزه های مرتبط با مسئولیت اجتماعی و حکومت غافل نیست. لذا نظام اساسی ایران هم با محوریت ولایت فقیه در عصر غیبت در تمام این ابعاد پیرو نظام رشد یافته در مدینه فاضله با محوریت امام عصر(عج) یا انسان کامل خواهد بود.

کانَ فِيمَا نَاجَى اللَّهُ بِهِ مُوسَى بْنُ عِمَرَانَ كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُحِبُّنِي فَإِذَا جَئْنَاهُ اللَّيْلُ نَامَ عَنِّي أَلَيْسَ كُلُّ مُحِبٍّ يُحِبُّ خَلْوَةَ حَبِّيهِ
در مناجات خدا با موسی آمده است : دروغ می گوید کسی که گمان برآد مرا
دوست دارد اما وقتی شب فرا می رسد چشم از (عبادت) من فرو می بندد ،
آیا هر دلداده ای خواستار خلوت با حبیب خود نیست ؟

وسائل الشیعه ج ۷ ص ۷۷

فصل چهاردهم:

اشعار

فراق یار، غزلی از امام راحل:

از تو ای میزده، در میکده نامی نشنیدم
نـزد عشـّاق شـدم، قـامت سـرو تو نـدیدم
از وطن رخت ببـستـم کـه تو را باز بـبابـم
هر چـه حـیرـتـزـدـه گـشـتم، به نـوـایـی نـرـسـیدـم
گـفـتـم اـزـ خـود بـرـهـم تـارـخـ ماـهـ تو بـبـینـم
چـهـ کـنـمـ مـنـ کـهـ اـزـ اـینـ قـیدـ منـیـتـ نـرـهـیـدـم؟
کـوـچـ کـرـدـندـ حـرـیـفـانـ وـ رـسـیدـندـ بـهـ مـقـصـدـ
بـیـ نـصـیـبـمـ مـنـ بـیـچـارـهـ کـهـ درـ خـانـهـ خـرـیـدـمـ
لـطـفـیـ اـیـ دـوـسـتـ کـهـ پـرـوـانـهـ شـومـ درـ بـرـ روـیـتـ
رـحـمـیـ اـیـ یـارـ کـهـ اـزـ دـورـ رـسـانـدـ نـوـیدـمـ
اـیـ کـهـ رـوـحـ مـنـیـ، اـزـ رـنـجـ فـرـاقـتـ چـهـ نـبـرـدـمـ؟
اـیـ کـهـ درـ جـانـ منـیـ، اـزـ غـمـ هـجـرـتـ چـهـ کـشـیدـمـ؟

شعری از مقام معظم ولایت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای حفظ‌له‌الله تعالی

سپندوار ز کف داده‌ام عنان ، بی‌تو
ز جام عیش لبی تر نکرد جان، بی‌تو
پر است سینه‌ام از آندُه گران، بی‌تو
سر بهار ندارند بلبلان، بی‌تو
اگر امان دهدم چشم خونفشان ، بی‌تو
نمی‌زند سخنم آتشی به جان، بی‌تو
نمی‌گشایدم از بی‌خودی زبان، بی‌تو
چو یادم آید از آن شکرّین دهان، بی‌تو
جدا ز خلق به محراب جمکران، بی‌تو

- دلم قرار نمی‌گیرد از فغان، بی‌تو
- ز تلخ کامی دوران نشد دلم فارغ
- چو آسمان مه آلوده‌ام زتنگ دلی
- نسیم صبح نمی‌آورد ترانه شوق
- لب از حکایت شباهای تار می‌بندم
- چو شمع کشته ندارم شراره‌ای به زبان
- ز بی‌دلی و خموشی چو نقش تصویرم
- عقیق سرد به زیر زبان تشهنه نهم
- گزارش غم دل را مگر کنم چو «امین»

غزل «انتظار فرج» استاد شهریار؛ نماد اشتیاقش نسبت به حضرت ولی عصر(عج) است:

ای آفتاب حاله ای از روی ماه تو
مه بر لب افق لبه ای از کلاه تو
لرزنده چون کواكب گاه سپیده دم
شمع شبی سیاهم و چشمم به راه تو
کی می رسی به پرچم خونین چون شفق
خورشید و مه سری به سنان سپاه تو
شاها به خاکپای تو گل ها شکfte اند
ما هم یکی شکسته و مسکین گیاه تو
من روی دل به کعبه کوی تو داشتم
کامد ندای غیب که این است راه تو
یک نوک پا به چادر چوپانی ام بیا
کز دستچین لاله کنم تکیه گاه تو

